

te er in de dansbewegingen subtiele, ironische verwijzingen naar.

Het probleem van voorstellingen als *Landschap van Laura* en *Royaal Lyrisch* zat dus niet in het putten uit de rudimentaire verhaalvorm van het sprookje, maar eerder in het bewegingsmateriaal zelf, dat soms te weinig doordacht was in functie van de profilering van de personages en dat te veel een samenraapsel was van allerlei dansstijlen – van hedendaags tot klassiek –, zonder dat dat antwoord werd door de verhaalwijze. *Verliefd/verloren* (1994) had daar nog het meest onder te lijden, vooral omdat het acteren en het dansen mekaar hier bijna wegconcurrerden in het oproepen van gevoelsmatige elementen als nostalgie, aantrekkingskracht en eenzaamheid. Ives Thuwis leverde het concept en de choreografie en Eva Bal tekende voor de algemene regie. Van haar kwam het idee om Jaap Flier en Milly Gramberg – twee Nederlandse dansers op rust – bij de voorstelling te betrekken. Het idee om hun beheerste, maar toch nog accurate danstaal te confronteren met de springerigheid van de jongere acteurs en dansers was echter te overduidelijk een metafoor om aan te tonen dat liefde eigenlijk van alle tijden is.

Zo krijg je bij de dansvoorstellingen van het Speeltheater in het algemeen de indruk dat de soms overgeësthiseerde vormgeving een parallel blootlegt met de sprookjesachtige rudimentariteit van de structuur van de voorstellingen en de schematisch aandoende dansbewegingen.

Achterland

Men kan zich daarbij afvragen of dans – en ook theater – voor kinderen en jongeren op die manier geconcipieerd moet worden. Taalgebruik bepaalt vaak de leeftijdsgrens voor het begrijpen van voorstellingen. Maakt men dan wel voldoende gebruik van de helderheid die dans kan opleveren door de zuivere visualiteit? Op die manier kan men wellicht voorstellingselementen abstraheren, kan men fragmentarischer en associatiever werken. Alleen al door de beeldcultuur waarmee kinderen en jongeren elke dag geconfronteerd worden, hebben ze daar ongetwijfeld geen moeite mee, zolang ze niet voor een onoverkomelijke taalbarrière komen te staan. Het voorland, als een liefvallig en gekoesterd gebied dat hen in een overgeësthiseerde wereld op de scène onderdompelt, wordt dan tot een artistiek uitdagend, chaotisch en duister achterland dat leeftijden ruimschoots overstijgt.

Moeder en kind, de recente theatervoorstelling van Victoria, die resulteerde uit een samenwerking tussen Arne Sierens en Alain

Platel, is zo'n open structuur die een brug slaat tussen verschillende leeftijden op de scène en in het publiek. Door de uitwerking legt ze een duister, chaotisch en zeker onpedagogisch gebied bloot; hier mogen kinderen ongeneerd weerd zijn voor de ouderen. In een decor vol verkommerde voorwerpen krijg je gefragmenteerd theater te zien zonder dramatische ontwikkeling, in een fysieke stijl, waarbij de beweging – met vooral de simultaneïteit als principe – de voorstelling kanaliseert en een natuurlijkheid geeft die ver van het realisme af staat.

De fragmentering komt het best tot uiting wanneer de jongeren zelf dansen. Dan wordt meteen duidelijk dat men niet meer, zoals Isadora Duncan dacht, kan spreken van een lichaam als een wit blad papier, een restant van onschuld en natuurlijkheid, zodat het lichaam alleen maar natuurlijke, harmonieuze bewegingen zou mogen maken. Het hedendaagse lichaam daarentegen kan andere gedaanten aannemen door bijvoorbeeld bewegingsfragmenten van allochtone- of subculturen te laten zien. Het project *De beste Belgische danssolo* van Alain Platel (gepresenteerd tijdens het Victoriafestival) illustreerde dat precies,

omdat de jongeren daar hun aarzelende zoektocht naar een eigen bewegingstaal konden laten zien, zonder structurerende inmenging van een choreograaf. Bij *Alleen. Alleen* (Speeltheater), voor het eerst te zien tijdens *De Zondvloed*, lag dat anders. Het project, dat als een voorlopig resultaat werd gepresenteerd, werd omschreven als een 'voorstelling bestaande uit twaalf dansportretten, die ontstonden vanuit gesprekken, dans, muziek, naar muziek luisteren, stilte; vanuit de ondefinieerbare dialoog tussen Ives Thuwis en ieder van de dansers.' Het had de bedoeling om de jongeren toe te laten hun eigen portret zichtbaar te maken, maar dat is natuurlijk onmogelijk wanneer niet alleen het kader, maar ook de verbindingen tussen de dansers door de choreograaf bepaald worden – zodat er een soort leefwereld ontstaat. Op die manier komt het voorland van de esthetisering en de verhaalstructuur – ook is die dan voor meerdere interpretaties vatbaar – teveel in zicht. Het avontuur is nu eenmaal groter wanneer men alleen het onberekenbare donker instapt.

Paul Demets

IK BEN TONEELSCHRIJVER !

Dus ben ik lid van SABAM omdat zij mijn rechten verdedigt en omdat zij mij bijstaat en adviseert wanneer er zich eventuele moeilijkheden voordoen.

IK BEN TONEELSPELER !

Dus wend ik mij tot SABAM omdat zij mij een brede waaier van nieuwe Belgische werken kan aanbieden. Hiervoor hoef ik alleen maar haar toneelbibliotheek te raadplegen

AARZEL NIET ! Bel ons (02/286.82.11) of breng ons een bezoekje !
(Aarlenstraat 75-77 - 1040 Brussel)

IS EEN MULTIDISCIPLINAIRE AUTEURSVERENIGING